

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลการเรียน เรื่องการเขียนบทร้อยกรองกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อกับการสอนแบบปกติ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับได้ดังนี้คือ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนบทร้อยกรอง ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการเขียนบทร้อยกรอง ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อสูงกว่าแบบปกติ
3. เจตคติต่อการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ สูงกว่าแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนชุมชนบ้านกล้วย (สราญราษฎร์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จังหวัดสระบุรี จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

โดยจับสลากกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้อง ห้องละ 30 คน ได้ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/1 เป็นกลุ่มทดลอง สอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ห้องประถมศึกษาปีที่ 6/2 เป็นกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ มาตรฐาน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คือ กลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทั้งหมดจำนวน 16 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 1 แผน รวม 16 แผน

2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการสอนแบบปกติซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐาน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา คือ กลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11 การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลทั้งหมดจำนวน 16 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 1 แผน รวม 16 แผน

3. แบบทดสอบความสามารถในการเขียนบทร้อยกรอง สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบชนิดเขียนบทร้อยกรองด้วยตนเอง จำนวน 2 ข้อ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.21 – 0.72 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.26 – 0.67 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.897

4. แบบวัดเจตคติต่อการเขียนบทร้อยกรอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.802

ผู้วิจัยได้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการสอนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในเวลาเท่ากัน คือ 16 ชั่วโมง ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test dependent) ในกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เมื่อสิ้นสุดการสอนทำการทดสอบกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเขียนบทร้อยกรอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และแบบวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองนำคะแนนนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มาทำการทดสอบค่าที (t - test Independent) แบบสองกลุ่มเป็นอิสระกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเรียนการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความสามารถในการเรียนเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. เจตคติต่อการเขียนบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การพัฒนาความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏผลตามสรุปดังกล่าว ผู้วิจัยจะกล่าวอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ชุดนี้ถูกสร้างขึ้นตามกระบวนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ รวมทั้งได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านกระบวนการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจนเชื่อถือได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมชุดนี้สามารถนำไปดำเนินการสอนนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังที่สมุณฯ พรหมบุญ (2540, หน้า 1-74) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะต่างๆ การแสวงหาความรู้ การคิด การจัดการกับความรู้ การแสดงออก การสร้างความรู้ใหม่ และการทำงานกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา ชื่นเจริญ (2546, หน้า 41) กล่าวถึงการสอนเขียนบทร้อยกรองว่า ควรเริ่มจากการคิด รู้จักระบายอารมณ์จากความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจอย่างอิสระก่อน เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เขียนตามต้องการจากโลกทัศน์ จินตนาการของนักเรียน เมื่อฝึกนักเรียนจนเกิดทักษะในการคิดเรื่องและวิธีเขียนแล้ว จึงสอนให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้คำให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ จะทำให้บทร้อยกรองมีความงามด้วยรูปแบบและเนื้อหา ดังที่ตีวาทน์ ปทุมสูตร (2533, หน้า 15-25) กล่าวถึง การสอนบทร้อยกรองไม่ควรเริ่มด้วยการสอนฉันทลักษณ์ เพราะจะทำให้เด็กเบื่อและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเขียนบทร้อยกรองเริ่มแรกต้องฝึกให้เด็กรู้จักคิด แสดงความคิดเห็น และเขียนข้อความแบบสั้น ๆ พอได้ใจความอย่างอิสระ

ก่อน ขั้นตอนต่อไปให้ฝึกนำความคิด คือ ฝึกความคิดอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มมีคำสัมผัสบ้าง แต่จะเป็นสัมผัสเสียงอักษร ไม่นับสัมผัสสระ ทั้งนี้เพื่อให้ได้รู้จักการเลือกใช้ถ้อยคำอย่างหลากหลาย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานต่อการเขียนบทร้อยกรองที่มีฉันทลักษณ์ต่อไป ซึ่งข้อค้นพบครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอินสวน สาธุเม (2549, บทคัดย่อ) ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับปิยะพงษ์ ไสยโสภณ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผนวกวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่อง เพศศึกษา โอกาสเสี่ยงของตนเองจากอารมณ์และความต้องการทางเพศ และสัมพันธภาพคู่ครองที่ดีมีคุณภาพ หลังเรียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการวิจัยพบว่าการเขียนบทร้อยกรองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ทำให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง เข้าใจความต้องการและทราบถึงระดับความสามารถของตนเอง ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝนทักษะการแสวงหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ประสบการณ์ นักเรียนนำเสนอความรู้หรือประสบการณ์เดิม ขั้นที่ 2 การสะท้อนความคิดและอภิปราย แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม อภิปรายปัญหา ความรู้ หรืออุปสรรค ขั้นที่ 3 เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด สรุปและเชื่อมโยงประสบการณ์กับความคิดรวบยอด และขั้นที่ 4 การทดลองหรือประยุกต์แนวคิด องค์กรประกอบสุดท้ายของการเรียนรู้ และทั้ง 4 ขั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องโดยมีเพลงเป็นสื่อทำให้ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เป็นกันเอง นักเรียนมีความสุข สนุกกับบทเรียนซึ่งสอดคล้องกับสรวีย์ เคียนสันเทียะ (2545, หน้า 16) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้เพลงลูกทุ่งเป็นสื่อพัฒนาทักษะการเขียนข้อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมาโดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อนพัฒนาทักษะการเขียน 10 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกกลุ่ม และปราณี แก้วพลาย (2547, หน้า 102 -103) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยแบบทักษะสัมพันธ์ด้วยเพลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งหวังเพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยแบบทักษะสัมพันธ์ด้วยเพลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนพิบูล

ทอง อำเภอยุทธพงษ์ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้ภาษาไทยแบบทักษะสัมพันธ์ด้วยเพลงมีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 81.23 / 83.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้และมีดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้ภาษาไทยแบบทักษะสัมพันธ์เท่ากับ 0.95 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 59 และลี ลิง ยู ลิซ่า (Lee, Ling-Yu Liza, 2009, pp. 28-29) ได้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวิธีสอนภาษาอังกฤษของเด็กในชุมชนเมืองโดยการเปรียบเทียบจากองค์ประกอบของดนตรีและเพลง วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ สอนภาษาอังกฤษจากเพลงที่มีความคิดสร้างสรรค์และเพลงที่มีความการเปรียบเทียบความแตกต่างองค์ประกอบใช้จับใจความจากเนื้อหาเพลงที่สอน วิธีหลัก คือ การศึกษาข้อมูลทั้งคุณภาพและปริมาณ มีการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และแบบสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งตอบรับกลับมาเป็นที่ยอมรับของสังคม แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้เพลง ทำให้เด็ก ๆ มีความเข้าใจ ความคิดรวบยอดด้านดนตรี เกิดความก้าวหน้า และมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ดังนี้ 1) การใช้ดนตรีเป็นวิธีที่ดีวิธีหนึ่งในการเรียนการสอนให้เกิดแนวคิด 2) เป้าหมายในการใช้เพลงเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 3) ดนตรีกระตุ้นให้เคลื่อนไหวและเรียนรู้ภาษาพูดพร้อมกันกับเพลง 4) ดนตรีสามารถใช้เตรียมการเรียนในระดับสูงขึ้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอินสวน สาธุเม (2549, บทคัดย่อ) ทำการพัฒนาแผนการจัดเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มเก่งที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อน และกลุ่มปานกลางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่ากลุ่มอ่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจตคติต่อการเขียนบทหรือโครงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อได้ดำเนินการสอนแบบมีขั้นตอนที่แตกต่างออกไปจากการเรียนในชั้นเรียนปกติซึ่งเริ่มต้นด้วยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่เลือกจัดกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น กรณีศึกษา แลกประสบการณ์เดิม ใช้สื่อประกอบการบรรยาย สาธิต/ปฏิบัติจริง ดำเนินการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง ซึ่งจัดการโดยการระดมความคิดกลุ่มย่อย 5 -8 คนกำหนดบทบาทและกิจกรรมกลุ่มให้ชัดเจน การปรึกษาหารือหรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน ทำการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนเพื่อนำไปสู่ความคิดรวบยอด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์สรุปข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มย่อย เป็นข้อสรุปของกลุ่มใหญ่ รายงานผลสรุปต่อที่ประชุม แล้วนำเอาผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้จนเกิดแนวทางปฏิบัติของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การทำแบบฝึกหัด

การเขียนบทหรือโครง การเขียนรายงาน การเขียนเรียงความการทำกิจกรรมนอกเวลาเรียน จึงทำให้กลุ่มที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีเจตคติที่ดีกว่ากลุ่มที่เรียนรูปแบบปกติ ซึ่งการพัฒนาความสามารถการเขียนบทหรือโครงด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยใช้เพลงเป็นสื่อ เป็นการเรียนที่นักเรียนมีส่วนร่วมโดยการเอาจิตใจเข้าร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาศัยหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง โดยเฉพาะเพลงที่ทำให้บรรยากาศการเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน มีความสุขซึ่งได้สอดคล้องกับจิรวพันธ์ เียนสูงเนิน (2547, หน้า 47) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม พบว่าหลังจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาด้านทักษะและเจตคติที่ดีต่อวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา เป็นผลมาจาก นักเรียนมีการวางแผนในการทำงาน การให้ความร่วมมือ ปฏิบัติ และแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น มีความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบในงาน มีความสุขในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอินสวน สาธุเม (2549, บทคัดย่อ) ทำการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่อง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก โดยกลุ่มเก่งมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้นี้มากกว่ากลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

- 1.1 ควรคำนึงว่าวิธีการสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในทุกๆ องค์ประกอบ คือการระดมการกลุ่ม ซึ่งจะต้องจัดหรือออกแบบกลุ่มให้เหมาะสมกับนักเรียน
- 1.2 ควรศึกษาการออกแบบกลุ่ม ซึ่งมีตั้งแต่กลุ่มเล็กที่สุดจนกระทั่งกลุ่มใหญ่ว่าแต่ละประเภทมีข้อดีข้อจำกัดกันอย่างไร
- 1.3 ควรออกแบบงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะต้องทำเป็นใบงานที่กำหนดให้กลุ่มนักเรียนทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแผนการสอน
- 1.4 ควรกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจนว่าจะให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอย่างไร เพื่อทำอะไรใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใด เมื่อบรรลุงานแล้วให้ทำอะไรต่อ
- 1.5 ควรกำหนดบทบาทของกลุ่มหรือสมาชิกให้ชัดเจน
- 1.6 ควรกำหนดบทบาทในกลุ่มย่อยควรให้แต่ละกลุ่มมีบทบาทที่แตกต่างกัน เมื่อมารวมเสนอในกลุ่มใหญ่ จึงจะเกิดการขยายการเรียนรู้โดยใช้เวลาน้อยและไม่น่าเบื่อ

1.7 ควรมีโครงสร้างของงานที่ชัดเจน ซึ่งระบุรายละเอียดของกิจกรรมและบทบาท โดยทำเป็นกำหนดงานที่ครูชี้แจงแก่นักเรียนหรือทำเป็นใบงานเพื่อจะได้ผลงานที่เป็นข้อสรุปของกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่องการพัฒนาความสามารถการเขียนบทร้อยกรองด้วยกาจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำเทคโนโลยีอื่นๆ เข้ามาเป็นส่วนเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เรื่องการพัฒนาความสามารถการเขียนบทร้อยกรองด้วยกาจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้เพลงเป็นสื่อ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นไปสอนเปรียบเทียบกับวิธีสอนอื่นๆ เพื่อจะได้รับเป็นการส่งเสริมและหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในการเรียนแบบมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่นๆ